

Statenmededeling

Onderwerp

Regionale energiestrategieën Noord-Brabant

Datum

13 november 2018

Documentnummer

GS: 4436487

PS: 4440710

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

Ontwikkeling Regionale Energiestrategieën in Brabant*

Aanleiding

Volgend uit afspraken gemaakt in het voorstel tot hoofdlijnen voor het Klimaatakkoord, werken de decentrale overheden (gemeenten, waterschappen en provincies) in 30 regio's aan een Regionale Energiestrategie (RES). De RES is een regionale vertaling van de landelijke opgave van 49% CO₂-reductie in 2030 voor tenminste de onderdelen Elektriciteit en Gebouwde omgeving uit het Klimaatakkoord. De bijdragen van alle regio's in Nederland aan CO₂-reductie moeten bottom-up tot stand komen en voldoende zijn om de landelijke opgave te dekken. Gemeenten, provincie, waterschappen en netbeheerder werken hierop samen in de vier Brabantse regio's: Hart van Brabant, Metropoolregio Eindhoven, Noordoost Brabant en West-Brabant.

Het doel van de RES is een zorgvuldige ruimtelijke inpassing van hernieuwbare energieopwekking (elektriciteit) en een aanzet op hoofdlijnen hoe met de warmtevraag in de gebouwde omgeving moet worden omgegaan. Dit met maatschappelijke acceptatie en in regionale samenhang. Met de RES wordt daarbij ook een regionale visie op de energie- en warmte-infrastructuur in beeld gebracht. De RES moet uiteindelijk verankerd worden in het omgevingsbeleid (omgevingsvisie, omgevingsplannen, omgevingsprogramma's en omgevingsverordeningen).

De organisatorische en inventariserende voorbereidingen om tot een RES te komen in de 4 regio's, zijn in oktober 2018 gestart. Naar verwachting zijn eind 1e kwartaal 2019 de concept RES-en gereed voor een verkennende bespreking in regionaal verband. Dit moet uiteindelijk vóór 1 juli 2019 leiden tot een

voorlopig gedragen bod naar het Rijk. Om dit proces inzichtelijk te maken, informeren wij uw Staten nu.

Datum

13 november 2018

Documentnummer

GS: 4436487

PS: 4440710

Bevoegdheid

De (inhoudelijke) bijdrage aan de 4 Brabantse RES-en vanuit de provincie, is een bevoegdheid van Gedeputeerde Staten. Wij handelen hierbij binnen de kaders zoals wij die van u hebben gekregen. Wij komen bij u terug op het moment dat het RES-proces ertoe leidt dat er voorstellen op tafel komen die buiten uw kaders vallen. In dat geval zullen wij hierover een voorstel aan u voorleggen.

Kernboodschap

- 1. Gemeenten, waterschappen, netbeheerder en provincie staan samen aan de lat voor invulling van de opgave op de sectoren Gebouwde Omgeving en Elektriciteit.*

De decentrale overheden moeten in de RES voor, minimaal, de sectoren Elektriciteit en Gebouwde Omgeving, een voorstel doen hoe zij invulling geven aan hun bijdrage aan de nationale opgaven. In het Klimaatakkoord is hiertoe op voorhand geen verdeling tussen de verschillende technieken afgesproken (techniekneutraal). De RES kan daarmee rekenen op zoveel mogelijk ruimte voor maatwerk. Dit vergroot de kans op voldoende maatschappelijke acceptatie. Dit neemt niet weg dat kostenefficiëntie (en daarmee een samenhangend distributienetwerk en keuze met betrekking tot opslag) een belangrijk principe is bij de totstandkoming van de afspraken en de uiteindelijke uitkomsten van de RES. Naast de twee genoemde sectoren, zullen bij de RES-en binnen Brabant ook de sectoren mobiliteit en industrie deels worden bekeken. Als voorbeeld de potentiële opslagcapaciteit van elektrische auto's (accu's) en de mogelijke bijdrage voor het leveren van restwarmte uit de industrie aan de gebouwde omgeving en glastuinbouwgebieden..

Op het niveau van de regio is het nodig dat gemeenten en provincie met de netbeheerder tot samenwerkingsafspraken komen, gericht op het publieke belang van het vermijden van onnodig hoge maatschappelijke kosten voor uitbreiding van het elektriciteitsnet (transport en opslag).

Hieronder is het overzicht van de 5 sectoren en hun opgaven als onderdeel van het Klimaatakkoord geschetst:

Datum

13 november 2018

Documentnummer

GS: 4436487

PS: 4440710

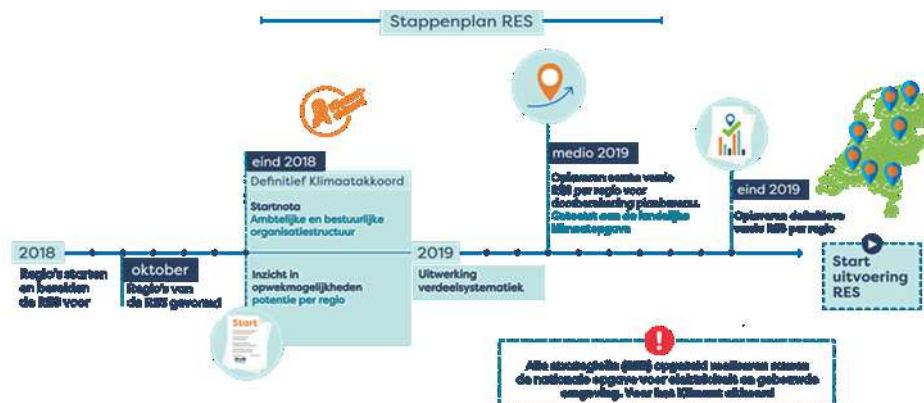
2. Per 1 juli 2019 moet in elk van de regio's de concept-RES gereed zijn voor afstemming op nationaal niveau.

De aanpak van de ontwikkeling van de RES-en in de 4 regio's is voor elke regio op maat. Dat is nodig omdat elke regio zijn eigen voortraject kent met wat wel/niet in kaart is gebracht, wat de opgave is, waar en hoe de opgave kan worden gerealiseerd en met betrokkenheid van welke partijen (samenstelling stuurgroep en werkgroep).

In de regio's Hart van Brabant, Metropoolregio Eindhoven en West-Brabant is in een landelijke pilofase (2016-2017) een RES opgesteld. Deze waren verkennend van aard en hebben, samen met de overige pilotgebieden in Nederland, waardevolle leerervaringen opgeleverd.

Per regio wordt zoveel mogelijk inzichtelijk gemaakt wat gedaan kan worden op:

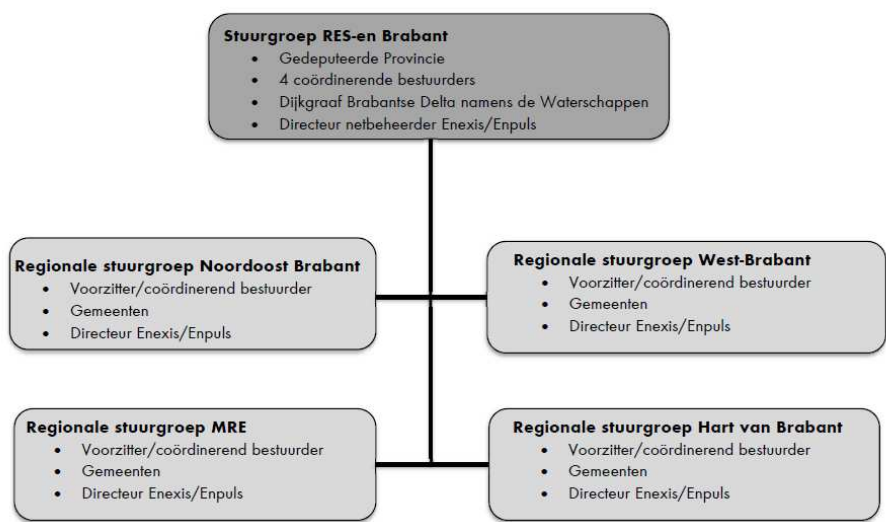
- Trias energetica: inkleuring van de trias energetica op het niveau van de regio: potentie energiebesparing, opwekken van duurzame energie en het efficiënter gebruiken van energie;
- Warmteplan: een regionaal warmteplan met uitvoeringsprogramma voor 2030 en een lange termijnvisie voor 2050 waarin de meest waarschijnlijke warmtebronnen zijn opgenomen voor warmteopties per wijk/gemeente/gebied/regio;
- Energie-infrastructuurplan: via het energie-infrastructuurplan wordt inzichtelijk hoe de distributie en opslag van warmte en duurzame energie plaatsvindt.

Datum
13 november 2018

Documentnummer
GS: 4436487
PS: 4440710

3. Er wordt een werkstructuur ingericht om tot een goede optelsom van de resultaten uit de vier regio's op provinciaal niveau te komen en bovenregionale aspecten goed te borgen in de vier Brabantse RES-en.

Bovenstaande afbeelding geeft de werkstructuur weer zoals die nu voor de RES-en wordt opgezet. Gedeputeerde Spierings is voorzitter van de algemene stuurgroep en heeft zitting in de regionale stuurgroepen. De regio's Hart van Brabant en West-Brabant zullen de stuurgroepen triple helix uitbreiden. Binnen de MRE-regio wordt dit binnenkort besproken. In de regio Noordoost-Brabant is dit nog niet aan de orde geweest.

In elke regio worden heldere afspraken gemaakt over communicatie. Verder wordt benoemd wat de verantwoordelijkheid van de overheden is (publieke taak) en waarvoor het commitment en partnerschap van de breedte van stakeholders (multi helix) nodig is. De uitvoering en impact kan niet zonder een bijdrage van de stakeholders. De regionale stuurgroep is verantwoordelijk voor de afweging en voorbereiding van besluitvorming over de RES-en. Door wie de

RES-en formeel moeten worden vastgesteld, is afhankelijk van de status die de RES-en krijgen.

4. Regisserende en faciliterende rol vanuit de provincie

Vanuit de provincie wordt actief regie gevoerd op het proces van de RES-en in Brabant. Daarmee wordt gezorgd voor duidelijkheid en een actieve partnerrol vanuit de provincie die nodig is, gegeven de bovenregionale vraagstukken en belangen.

De provincie stelt, naast provincie brede procesregie, ook regionale projectleiders en provinciale expertise voor de oplevering van de RES-en beschikbaar. Dit betreft niet alleen expertise op het gebied van duurzame energie maar bijvoorbeeld ook expertise met betrekking tot meekoppelkansen met andere (regionale) opgaven. De provincie faciliteert dat de 4 regio's van elkaar leren. Verder zorgt de provincie voor het benutten van inzichten zoals uit het eerder dit jaar uitgevoerde haalbaarheidsonderzoek en laat zij een warmtebronnenregister ontwikkelen. Op het gebied van communicatie is de provincie ook faciliterend. Verder is het de bedoeling dat monitoring van de voortgang van RES-en wordt vormgegeven via een te ontwikkelen kennis- en leerinfrastructuur. Ook vindt vanuit de provincie nauwe afstemming plaats met het nationaal programma RES.

Consequenties

- 1. De energietransitie is een brede maatschappelijke opgave en dient ook zo benaderd te worden.*

In het Klimaatakkoord en onderliggend rapport van onder andere Buurkracht (Enpuls) is het nodige geschreven over maatschappelijke acceptatie en burgerparticipatie. Bij de totstandkoming van de RES is participatie een belangrijk thema. Ervaring leert dat maatschappelijke acceptatie toe kan nemen indien projecten (ook) lokaal eigenaarschap hebben. De overheden hebben in het Klimaatakkoord de ambitie opgenomen dat tenminste de helft van de energieprojecten op deze wijze tot stand komen.

Europese en internationale zaken

N.v.t.

Communicatie

We vinden het belangrijk dat de communicatie naar stakeholders en inwoners vanuit de 4 Brabantse regio's, samen met de individuele gemeenten of in subregio's georganiseerd wordt. Daarom zorgen wij ervoor dat dit op de agenda van de stuurgroepvergaderingen staat. Zodat de dialoog en het bevorderen van maatschappelijke acceptatie, geconcretiseerd en uitgevoerd wordt.

Datum

13 november 2018

Documentnummer

GS: 4436487

PS: 4440710

Vervolg

Wij zullen uw staten met enige regelmaat informeren over de voortgang van de RES-en en de te doorlopen procedures. In het geval een RES buiten de door u vastgestelde kaders treedt, zullen wij u hierover een voorstel voorleggen.

Bijlagen

IPO-flyer RES

Datum

13 november 2018

Documentnummer

GS: 4436487

PS: 4440710

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Programmamanager: mevrouw I.A.H.M. Cortenbach, (073) 681 26 79,
icortenbach@brabant.nl.

Opdrachtnemer: de heer E. Kugel, (073) 680 87 04, ekugel@brabant.nl.